

ДО ПИТАННЯ ПЕНСІЙНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Желясков Євгеній

Студент 5-го курсу юридичного факультету НУБіП України

Науковий керівник:

Новак Т.С.,

асистент кафедри аграрного, земельного та екологічного права

ім.. академіка В.З. Янчука

Реформування сучасної пенсійної системи було розпочато на початку січня 2004 року.

Пенсійна система України - це сукупність створених правових, економічних та організаційних інститутів і норм, мета якої виражається у забезпеченні громадян України матеріальним забезпеченням після досягнення ними пенсійного віку або в інших випадках передбачених законом.

Після набрання чинності Законів України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-IV [1] і «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 № 1057-IV [2], у 2004 р. було запущено механізм котрий перетворював однорівневу систему(солідарну) у трьохрівневу, яка є сучасною та є відповіддю на демографічну негативну тенденцію, що останнім часом спостерігається в українському суспільстві.

Перший рівень — це солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, в якій діють принципи «взаємодопомоги». Тобто працедавець перераховує частину заробітної плати працівника у фонд. Звідти ці кошти одразу йдуть на пенсії пенсіонерам.[1]

Другий рівень — накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Розраховується, що вона буде запроваджена у 2012 році. Суть її полягає у відрахуванні до семи відсотків заробітної плати працівника у спеціальний фонд. Там методом накопичення(постійних відрахувань із зарплати) та інвестицій (в українські проекти) ці кошти будуть збільшуватися, тим самим збільшувати майбутні пенсії громадян.

Третій рівень — система недержавного пенсійного забезпечення. Суть її керування коштами не державою(як у накопичувальній системі

загальнообов'язкового пенсійного страхування, а приватними юридичними фірмами, котрі на свій розсуд будуть здійснювати відповідну діяльність). Цей рівень, на відміну від двох попередніх, є добровільним.

У 2011 році КМУ було видано постанову про підготовку до перепису населення[3], за результатом якого було виявлено, що загальна кількість пенсіонерів, яка підпадає під дію цих актів, становить 13,7 млн осіб.

На жаль, не дивлячись на досить прогресивну модель нової пенсійної реформи, на сьогоднішній день головною проблемою є її реалізація.

Розпочати заплановані зміни у пенсійній системі з дефіциту пенсійного фонду є значно складніше. Це є логічним результатом бездіяльності влади протягом цілих десятиліть. Роками ця система не змінювалася, доповнюючись лише дріб'язковими нормативно-правовими актами, які тільки згладжували кути квадрата, не розуміючи, що нам потрібна піраміда, тобто зовсім інша фігура, інша система. І прикро, що можна було провести зміни значно раніше, безболісно, майже непомітно для суспільства, без потрясінь та стресів. Але невирішені минулі питання лягають на плечі сучасників.

Як вже говорилося вище, запустити багаторівневу систему неможливо через дефіцит пенсійного фонду у розмірі 31 млрд грн.(дані на 2011 рік).

Як один із напрямів подолання такої складної ситуації пропонується компенсацію недостач за рахунок головного бюджету України, проте нам вбачається це відвертим латанням дірок . Значно ефективніше було б, на наш погляд, розпочинати роботу другої гілки вже тепер. Розпочати це безболісно для населення за стандартними схемами (віднімання від вже існуючих заробітних плат 2,3,4,5%..) - неможливо. Відбудеться зменшення розміру заробітної плати, яку працівники будуть отримувати після всіх відрахувань. До того ж ця ідея не знайде значної підтримки серед населення.

Значно ліпшою ідеєю вбачається збільшення працівникам заробітної плати. Це, в свою чергу, призведе до автоматичного збільшення додаткових надходжень до пенсійного фонду в якості відрахувань з більшого розміру заробітної плати. При цьому для працівника відсоток відрахувань залишиться без змін, а система почне роботу.

Пропонується розпочати зміни із держпрацівників. Адже їх фінансовий стан залежить напряду від держави. Пропонується навіть, в якості опрацювання системи, розпочати не з усіх бюджетників одночасно, а із певних професій, наприклад з працівників ЖКГ(їх відносно не так багато як працівників освіти, міліції - проте достатньо для відпрацювання схеми).

Кошти із накопичувального фонду перетворяться у прямі інвестиції у вітчизняну економіку (що, до слова, є хорошим стимулом для розвитку економіки в інших країнах) Звичайно, на швидкий результат розраховувати не варто. Інвестування вже «завтра» дасть свої плоди «післязавтра». На якомусь етапі ці надходження, можливо, допоможуть компенсувати дефіцит шляхом вливання надмірних коштів у пенсійний фонд.

Авжеж збільшення зарплат відбудуватиметься по мірі можливості бюджету, що, в свою чергу, залежить від надходжень коштів до нього за рахунок бізнесу та реформ, проте це вже інше питання.

Список використаних джерел:

1. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 №_1058-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003 - № 49-51 –ст.376

2. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 №_1057-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2003 - № 47-48 – ст.372

3. Про заходи щодо підготовки і проведення Всеукраїнського перепису населення: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 р. №1205 [Електронний ресурс]: офіційни сайт Кабінету міністрів України / <http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/cardnpd>